

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: SZIVÁRVÁNY HÁZTARTÁSI SÓSAV

1.2. Azonosított felhasználás: tisztítószer – savas tisztítás, szerves lerakódások oldása

Ellenjavallt felhasználás: fentitől eltérő

1.3. Gyártó, forgalmazó és a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Szeitz Jánosné egyéni vállalkozó

Cím: 6343 Miske, Béke u. 16.

Tel: 06 20 911 7553

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: szivarvany@vipmail.hu

1.4. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ):

napközben: 06 (1) 476-6464

éjjel-nappal hívható száma: 06 (80) 20 11 99

2. szakasz: A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása: a vonatkozó uniós szabályozások (67/548/EGK (DSD¹) és 1999/45/EK (DPD²) irányelvek, valamint 1272/2008/EK (CLP³) rendelet szerint a termék veszélyes keverék.

2.1.1. A keverék osztályozás a DPD szerint: Xi: Irritatív;

R 36/37/38 Szem- és bőrizgató hatású, izgatja a légutakat

2.1.2. A keverék osztályozása a CLP szerint:

Veszélyességi osztály/kategória: Met. Corr. 1, H290; Skin Irrit 2, H315; Eye Irrit 2, H319; STOT SE 3, H335 (érintett szerv: tüdő, légzőrendszer, expozíciós út: belégzés)

H-mondatok: H290 (alkalmazásának specifikus koncentrációhatára: $\geq 0,1\%$)⁴, H315, H319, H335

A rövidítések jelentését, valamint az R- és H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

2.2. Címkézési elemek

Veszélyt jelző piktogram: GHS07; **Figyelmeztetés:** Figyelem

Veszély meghatározó összetevő: sósav-oldat

FIGYELEM	A keverék veszélyeire/kockázataira figyelmeztető H-mondatok: H315 Bőrirritáló hatású. H319 Súlyos szemirritációt okoz. H335 Légúti irritációt okozhat. H290 Fémekre korrozív hatású lehet. Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok: P102 Gyermekektől elzárva tartandó. P261 Kerülje a gőzök/permet belélegzését. P280 Védőkesztyű használata kötelező. P303+P353 HA BŐRRE KERÜL: lemosás bő szappanos vízzel. P305+ P351+P338 SZEMBE KERÜLÉS esetén: Több percig tartó óvatos öblítés vízzel. Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása. P301+P330+P331+P310 LENYELÉS ESETÉN: a száját ki kell öblíteni. TILOS hánytatni. Azonnal forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.

¹ Dangerous Substance Directive: 67/548/EGK irányelv és módosításai

² Dangerous Product Directive: 1999/45/EK irányelv és módosításai

³ Classification, Labelling and Packaging: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

⁴ <http://www.eurochlor.org/upload/documents/document587.pdf>, továbbá a maró piktogram alkalmazása nem kötelező a 487/2013/EU (4.ATP) előírásai szerint, ha a termék nem maró.

2.3. Egyéb veszély

Fizikai-kémiai veszély: erősen savas, lúgokkal hevesen reagál. Aktív klórtartalmú anyagokkal/termékekkel érintkezve mérgező klórgáz szabadul fel. Fémekre korrozív hatású lehet.

Egészségkárosító veszély: szembe, bőrre kerülve irritál. Tartós, többszöri érintkezés esetén károsodás léphet fel. Nagy mennyiségű sósavgőz/permet belélegzése tüdőödémát okozhat.

Környezetkárosító hatás: előírás- és rendeltetésszerű használat, tárolás és ártalmatlanítás esetén a környezetkárosító hatás kockázatával nem kell számolni. **PBT-, vPvB-értékelés:** nem releváns

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Veszélyes összetevő	Koncentráció	DSD: Veszélyjel, R-mondat CLP: veszélyosztály, kategória, H-mondat	
Sósav vizes oldata; 30 – 33%-os CAS-szám: 7647-01-0 EK-szám: 231-595-7 Index-szám: 017-002-01-X RRN: 01-2119484862-27	32%		DSD: C, R 34, Xi, R 37
			CLP: Met Corr. 1, H290; Skin Corr. 1B, H314; STOT SE 3, H335

Kémiai jelleg: keverék, vizes sósav oldat, a sósav-tartalom: kb. 10 – 11%, színezéket tartalmaz.

Sósavoldatokra vonatkozó speciális koncentrációhatárok:

ha c (koncentráció) $\geq 25\%$, akkor Skin Corr. 1B; STOT SE 3; Met. Corr. 1

ha $10\% \leq c < 25\%$, akkor Skin Irrit. 2; Eye Irrit. 2; STOT SE 3, Met. Corr. 1

ha $0,1\% \leq c < 10\%$ akkor Met. Corr. 1.

A készítmény egyéb komponense (színezék) nem tekinthető a hatályos jogszabály szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációja a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A fenti táblázatban megadott veszélyjelek illetve az R- és H-mondatok a tömény sósav oldatra (30 – 33%) vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg.

Az R- és H-mondatok teljes szövege a 16. szakaszban található.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: A sérültet távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Eszméletlen vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belélegzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre, helyezzük nyugalomba, szoros ruhadarabjait lazítsuk meg. Ha légzési nehézség lép fel, alkalmazzuk légzéstámogatást, és azonnal hívjunk orvost.

Ha szembe kerül: Azonnal, alapos, legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Ha lehetséges a kontaktlencsétet távolítsuk el! Panaszok esetén forduljon szakorvoshoz.

Lenyelés esetén: A szájüreget vízzel alaposan ki kell öblíteni. Itassunk sérülttel több pohár vizet! NE HÁNYTASSUNK!

Bőrre kerülés esetén: A szennyezett ruházat eltávolítása után öblítse le a bőrt bő folyóvízzel és szappannal. Tartós bőrirritáció esetén forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: irritáció, tartós érintkezés esetén károsodást okozhat. Nagy mennyiségek belélegzési expozíciója esetén tüdőödéma is felléphet.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvos számára: kezeljen a tüneteknek megfelelően.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: szokásos oltóanyagok (vízpermet, oltópor, oltóhab, szén-dioxid). A környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni.

5.2. Különleges veszélyek: hidrogén-klorid tartalmú gázok és gőzök szabadulnak fel.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: védőfelszereléseket a környezetben égő anyagok alapján kell meghatározni. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el.

Egyéb információk: nem tűzveszélyes.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Mentesítéskor egyéni védőfelszerelés szükséges (védőruha, védőkesztyű, védőszemüveg), lásd még a 8. szakaszt. Kerülni kell a termékkel történő expozíciót! A veszélyövezetet zárjuk le, a mentesítést csak kiképzett, a szükséges védőfelszerelésekkel ellátott személy végezze. Figyeljünk a csúszásveszélyre!

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Nagy mennyiségű kiömlött anyagot kezelés nélkül a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos! Akadályozzuk meg talajba jutását. A hulladékkezelés, a megsemmisítés a helyi előírásoknak megfelelően történjen!

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Nagy mennyiségű kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, vermikulit, diatomaföld) kell befedni, felitatni, összegyűjteni, megfelelően címkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni. A maradékot bő vizes felmosással kell feltakarítani. Ügyeljünk a csúszásveszélyre!

Kis mennyiségű kiömlött terméket sok vízzel le kell öblíteni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

A vegyi anyagoknál szokásos óvintézkedések betartásával kell kezelni! Szembe, bőrre ne kerüljön! Óvakodjunk a termék permetének belélegzésétől is, nem szabad más termékekkel, lúgos, aktív klórtartalmú készítménnyel keverni. A munkahelyiségek jól szellőztethetők legyenek. Egyéb intézkedések: lásd a 8. szakaszt.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A terméket hűvös, napfénytől védett, jól szellőző helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől elkülönítve, oxidálószerektől, aktív klórtartalmú termékektől távol kell tárolni. Gyermek kezébe nem kerülhet!

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Savas tisztítás, vízkő, szervesetlen lerakódások eltávolítása. A felhasználók köre: lakossági és foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határértékek: (a munkahelyi levegőben megengedett határértékek):

Sósav: ÁK^5 : 8 mg/m^3 , CK^6 : 16 mg/m^3 — 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM rendelet

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Zárt térben történő használatkor megfelelő szellőzésről gondoskodni kell.
- Védőfelszerelés, szemmosó-pohár/palack, mosakodási lehetőség biztosítása.

⁵ ÁK: munkahelyi levegőjében egy műszakra megengedett átlagkoncentráció

⁶ CK: megengedett csúcskoncentráció, rövid ideig megengedhető legnagyobb levegőszennyezettség egy műszakon belül

Higiéniiai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben és befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- Élelmiszerektől, italoktól, takarmányoktól távol tartandó.
- Körültekintő munkával kerüljük el a termékkel történő expozíciót (szembejutás, bőrre kerülés, stb.)

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges, ha a szellőzés megfelelő.
Ha a sósav koncentrációja a légtérben meghaladja az előírt határértékeket, P2-es szűrőbetéttel ellátott maszk szükséges (MSZ EN 143).
- **Szemvédelem:** szorosan záródó védőszemüveg/védőálarc használata szükséges ha a szembefröccsenés veszélyes fennáll, nagy mennyiségek kezelése esetén, áttöltéskor, menetesítéskor. (MSZ EN 166).
- **Kézvédelem:** viseljük saválló védőkesztyűt (MSZ EN 374). Bőrvédő krémek használata ajánlott.
- **Bőrvédelem:** savas hatásoknak ellenálló munkaruha viselése szükséges.

8.3. Környezetvédelem: Kerüljük el a termék csatornába, felszíni vizekbe jutását.

Az egyéni védőfelszerelést a munkahelynek, a termék mennyiségének megfelelően kell kiválasztani. A fentiek a szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	folyékony
Szín:	átlátszó, színes – (színezéktől függően, sárga vagy kék)
Szag:	szúrós
Forráspont:	>100°C
Sűrűség:	1,048 g/cm ³
pH:	<1
Oldhatóság vízben:	korlátlan
Lobbanáspont:	nem jellemző
Gyúlékonyság:	nem gyúlékony
Robbanási tulajdonság:	nem jellemző

9.2. Egyéb információk:

nincs adat

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: lúgokkal hő fejlődése közben reagál. Hő hatására sósavgáz szabadul fel

10.2. Kémiai stabilitás: megfelelő kezelés és tárolás esetén stabil.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: lúgok, lúgos készítmények, aktívklór-tartalmú termékek, pl. hipoodatok.

10.4. Kerülendő körülmények: hő, fagy, napfény, magas hőmérséklet.

10.5. Nem összeférhető anyagok: erős oxidálószer, reaktív fémekkel hidrogén fejlődhet (réz, vas, cink, magnézium, alumínium), bázisok, lúgok, ammónia, aminok, aktívklór-tartalmú tisztítószer.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ: megítélése a sósav vizes oldatának a 1272/2008/EK rendeletben megadott specifikus koncentrációhatárokhoz tartozó besorolások alapján.

11.2. A termék expozíciójának várható tünetek, hatások:

Belégzés: permetének, gőzeinek belégzése irritálja a torkot és a légutakat, köhögés, légzési nehézség léphet fel. Nagy mennyiségű sósavgáz belégzése tüdőviznyit okozhat.

Bőr: bőrirritációt, hosszas és/vagy ismétlődő expozíció felmaródást okozhat.

Szem: szemirritációt vált ki. Homályos látás, szemvörösödés, fájdalom léphet fel. Szemkárosodást okozhat tartós és/vagy gyakori érintkezés esetén.

Lenyelés: száj-, nyelőcső-, gyomor-bélrendszeri irritáció, hasi fájdalom, hasmenés, hányás léphet fel, marásos sérülés sem kizárható. Károsíthatja a fogzománcot.

12. szakasz: Ökológiai információk

12.1. Toxicitási adatok: ártalmas lehet a vízi szervezetekre, erős savas kémhatása miatt.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: a hidrogén-klorid a levegőben fotokémiai oxidációval átalakul. A talajba, felszíni vizekbe bemosódik, disszociált formában van jelen; semlegesítődik.

12.3. Biakkumulációs potenciál: irreleváns, disszociált formában van jelen.

12.4. Mobilitás a talajban: vízben korlátlanul oldódik, disszociált formában van jelen, mobil.

12.5. PBT és vPvB értékelés eredménye: a termék nem tartalmaz PBT, ill. vPvB anyagot

12.6. Egyéb: vízminőséget veszélyezteteti, pH-eltolódást okozhat; nem szabad a közművek szennyvízcsatornáiba, valamint a természetes felszíni vizekbe és a talajvízbe juttatni. Ha hígított formában a szennyvízcsatornába vezetik, az erre vonatkozó helyi előírások (pl.: pH-érték) követendők. A hivatalosan engedélyezett pH-értékek betartása és megfelelő hígítás mellett a termék nem befolyásolja a szennyvíztisztító berendezések működését.

13. szakasz: Ártalmatlanítási útmutató

13.1. Hulladékkezelési módszerek: A termék maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók.

Hulladékának besorolása a 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet alapján történjen. Háztartási hulladékként nem kezelhető, csatornába nem önthető. A készítmény hulladékának besorolása a felhasználás helyétől és a hulladékká válás körülményeitől függően változhat.

EWC-kód/Hulladékulcs: 20 01 14* savak

A csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységet a 442/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza.

14. szakasz: Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, IATA/ICAO) **veszélyes áru**.

UN-szám: 1789

Az áru megnevezése: KLÓRHIDROGÉNSAV (SÓSAV-OLDAT)

Szárazföldi szállítás (ADR/RID):

Osztály: 8, Osztályozási kód: C1, Csomagolási csoport: III

Veszélyességi bárca száma: 8; Korlátozott mennyiség: 5 l, Engedményes mennyiség: E1

Veszélyt jelölő szám: 80

Szállítási kategória, alagút korlátozási kód: 3 (E)

15. szakasz: Szabályozási információk

15.1. A keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó közösségi joganyagok:

CLP-rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

DSD és DPD-irányelv: 67/548/EGK és 1999/45/EK és módosításai

Tisztítószer-rendelet: 648/2004/EK és módosításai

98/24/EK irányelve a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének, biztonságának védelméről;

Foglalkozási expozíciós határértékek: 91/322/EK rendelet és módosítása; 2000/39/EK irányelv és módosításai

Vonatkozó nemzeti joganyagok

- Tisztítószer: 270/2005. (XII.15.) Korm. rendelet a mosó- és tisztítószer hatóanyagai biológiai lebonthatóságának ellenőrzéséről és az információszolgáltatás rendjéről; 329/2012. (XI.16.) Korm. rendelet a mosó- és tisztítószer forgalombahozatalának feltételeiről és az ellenőrzés rendjéről
- Munkavédelem: az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről; 25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról; 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről; 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről;
- Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai
- Környezetvédelem: 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól; 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról; 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről; 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet a hulladék jegyzékről;
- Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; 28/2011. (IX.9.) BM rendelet

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nem készült

16. szakasz: Egyéb információk

A fenti információk jelen tudásunkon alapulnak, a termék szállított állapotára vonatkoznak.

A biztonsági adatlap csak a biztonsági követelmények szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállónak ismerjük, illetve hisszük.

A felhasználó saját felelősségére dönt az említett információk alkalmazásáról és a termék felhasználásáról.

16.1. A 2. és 3. szakaszban megadott rövidítések, R- és H-mondatok:

RRN: REACH Regisztrációs szám

C: Maró, Xi. Irritatív

R 34 Égési sérülést okoz

R 37 Izgatja a légutakat

H290 Fémekre korrozív hatású lehet

H314 Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okoz

H315 Bőrirritáló hatású

H319 Súlyos szemirritációt okoz

H335 Légúti irritációt okozhat

Veszélyességi osztályok rövidítései:

A CLP szerinti besoroláshoz tartozó rövidítések utáni számok (1 -4) az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek: Skin Corr.: Bőrmarás; STOT SE: Célszervi toxicitás – egyszeri expozíció; Eye Irrit.: Szemirritáció; Skin Irrit.: Bőrirritáció; Met. Corr.: Fémekre maró hatású anyag.

16.2. Adatlaptörténet: a gyártó adatai alapján 2011. október 3-án készült adatlap (verziószám: 1.0) felújítása. Ezen adatlap verziószáma: 1.1, 2015. április 29-én készült. Jelentős változás a 2. szakaszban történt tekintettel arra, hogy a 4. ATP/a 487/2013/EU rendelet alapján a GS05 veszélyt jelző piktogram elhagyásra kerülhet, ha a terméknek nincs a bőrre és/vagy a szemre maró hatása.